

DRAUGAS
Vienintelis tautinės ir tikybinės
minties lietuvių dienraštis Ame-
rikoje.
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Phone: Canal 7790

DRAUGAS

DRAUGAS
The most influential Lith-
uanian Daily in America
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Phone: Canal 7790

LITHUANIAN DAILY FRIEND

VOL XXII Chicago, Illinois, Pirmadienis, Gruodžio-December 12 d., 1938 m. Kaina 3c No. 291

KAUNE PASKELBTAS APGULO STOVIS

Ivyko demonstracijos ir riaušės, reikalauja A. Smetonos pasitraukimo

Kalbama, demonstracijos yra lenkų agentų padaras

KAUNAS, gr. 11. — Čia vakar įvyko demonstracijos ir riaušės, kuriose studentai vyravo. Reikalauja prezidento Smetonos ir ministrų kabineto atsistatydinimo. Mieste paskleista rezoliucija. Reikalaujama iš ištrėnimo Prancūzijoje atsukti buvusį premjerą Augustiną Voldemarą ir jam pavesti šalies valdymą. Kovoje su policija daug demonstruotojų sužeista ir eilės areštuota.

KAUNAS, gr. 11. — Čia ir apylinkėse paskelbtas nepaprastas (karinis) stovis. Vyriausybė aiškina, kad tas reikalinga valstybės saugai, atsižvelgus kai kurių žmonių brudėjimo prieš pačią vyriausybę ir valstybę neliečiamybę. Vyriausybė pareiškia, kad Kaune įvykusios demonstracijos buvo studentų antisemitinio momento įkarštis.

KLAIPĖDA, gr. 11. — Vokietininkai naciai giriasi, kad jie šiandien rinkimus laimėję ir išrinkę mažiausia 26 atstovus (iš 29). Tačiau rinkimų duomenys bus žinomos tik po keleto dienų.

Uniformuoti naciai Klaipėdos mieste apnušė amerikietį laikraštininką R. Selmerį už nesalutavimą naciškai.

Kad kritiškas stovis iškiltų šiandienei vyriausybei pasitraukus iš savo vietos.

Lietuvos vyriausybei statydami savo reikalavimus naciai tik akis dumia

KLAIPĖDA, gr. 11. — Klaipėdos krašto vokietininkų nacių partijos vado veterinaro Neumanno pavaduotojas W. Bertuleit pareiškia, kad krašto prijungimas Vokietijon ši kartą būtų tolesniai atidėtas, jei Lietuvos vyriausybė pripažintų visus vokietininkų iškeltus reikalavimus.

Ernst Neumannas, žmonių vadinamas arkliniu daktaru (jis veterinaras), Klaipėdos krašte turi vaidmenį tokį, kokį turėjo Sudeto srityje (Čekoslovakijoje) Henleinas. Kaip anas, taip ir Neumannas vykdo Hitlerio norus ir įsakymus.

TUNIS, gr. 11. — Prancūzija į Tunisiją sutraukia visas turimas atsargose karo pajėgas.

Illinoiso valstybės gaisrų maršalas Sherman V. Coultas. Jis vieno ūkininko nušautas medžioklės laiku. (Acme tel.)



Krašto seimelį sudaro 29 atstovai. Vokietininkai naciai pareiškia, kad šiandien rinkimais jie laimės 27 atstovus ir lietuviams likusią tik 2 vietas. Paskutiniam seimelyje lietuviai turėjo 5 atstovus.

Vokietininkų nacių vyriausias vadas veterinaras Neumannas vakar šilutėje uždarė savo priešrinkiminę kampaniją masiniu susirinkimu. Jis tarp kitko pažymėjo, kad Lie-

CARDENAS SAKO, KOMUNISTAI NEKENKSMINGI

MEXICO CITY. — Minint Meksikos revoliucijos metines prezidentas Cardenas plačiai kalbėjo apie vidaus reikalus. Kitas prezidento pažūras įvairiais klausimais padavė laikraštis La Presna.

Naujo prezidento Meksikai klausimu prezidentas pareiškė, kad jis neturi noro to klausimo kelti. Visgi jis pageidautų, kad šalis turėtų pasirinkti tokį vyrą, kurs ir toliau galėtų vykdyti pradėtą agrarinę ir socialių reformų programą. Jo nuomone, žmonės pageidauja tokio vyro ir, atėjus laikui, jį susiras.

Komunistų propagandos Meksikoj klausimu jis trumpai pareiškė, kad komunistai šaliai nekenksmingi, nes jie dirba žmonių gerovei.

Jis teisingai Meksikoje prieglaudą turintį bolsheviką L. Trockį pareiškė, kad komunistai šaliai nekenksmingi, nes jie dirba žmonių gerovei.

Prez. Cardenas nesakė savo nuomonės, kaip Meksika jaustųsi, jei Ispanijoje gen. Franco laimėtų karą. Jis mano, kad gen. Franco nelaimės.

KAP. EDENAS AKĖJA DIKTATURAS

NEW YORK, gr. 10. — Buvęs Anglijos užsienių reikalų sekretorius kap. A. Edenas atvyko į Ameriką. Šiandienio Anglijos ministro pirmininko Chamberlaino ministrų kabine tą jis apleido, kai Chamberlainas ėmė pasiduoti diktatorių užgaidoms ir pradėjo su jais bičiuliuotis. Jo nuomone, Anglija turi kovoti prieš diktatorių, bet nepataikauti jiems.

A. Edenas vakar vakarą kalbėjo čia National Association of Manufacturers metinėje vaikarieneje. Jis neišvardino Mussolinio, arba Hitlerio. Ir be to buvo suprantama, kad jis apie judviejų diktatūras kalbėjo.

Su totalitinių valstybių santvarka, sakė jis, gyventojų pažanga šimtmečiams suturėta, nes žmonės priversti gloriškoti diktatorių ir jų žygius. Kas to nedaro, tas skaitosi didžiausias valstybės priešas ir išdavikas.

Anot Edeno, demokratinės valstybės neturi dėtis su diktatoriiais ir su jais atkakliai kovoti.

SKAITYKITE VIEN KATALIKISKUS LAIKRAŠČIUS

Atvykęs į Ameriką buvęs Anglijos užsienių reikalų sekretorius kap. A. Edenas. (Acme telephoto)



Sekretorius Hull ragina Ameriką išiginkluoti prieš kitų žemynų priešus

LIMA, Peru, gr. 11. — J. A. Valstybės iš savo pusės daro viską tu priešų nustelbimui. Šiame atsitikime reneicijoj ragina viso Amerikos žemyno valstybes būtina išiginkluoti, kad atremti kitų žemynų priešų kesinimąsi Amerikoje įsivyrauti. Jis nurodo, kad Europos totalitinės valstybės jau dabar kesinasi praplėsti savo įtaką kai kuriose Amerikos žemyno valstybėse.

Peru, Argentinos ir kitų didesniųjų respublikų atstovai remia sekretoriaus Hullo raginimą ir žada nurodyta linkme darbuotis, ypač prieš totalitinių valstybių politinį įsiveržimą.

Prez. Rooseveltas nusprendė pats savo pagarbai pastatyti paminklą

WASHINGTON, gr. 11. — Prez. Rooseveltas nusprendė ir paskelbė, kad jis savo Hyde Parko 100 akrų ūkį su rūmais, visais trobesiais ir turtinguoju knygynu perduos šalis vyriausybei.

Jam mirus busias geriausias šalies vyriausybės išlaikomas jo pagarbai atminimas, sako prezidentas.

JAPONAI DIDINA KARO BIUDŽETA

TOKIO, gr. 11. — Japonų vyriausybė didina karines išlaidas. Čia aiškinama, kad tuo būdu Japonija rengiasi karan su sovietiais.

RAUDONIEJI PASIRENGĘ GINTI BARCELONĄ

HENDAYE, gr. 10. — Žiniomis iš Ispanijos, frankistai sutraukia gausią kariuomenę pulti Kataloniją tikslu paimti Barceloną — svarbiausią Ispanijos raudonųjų lizdą.

Žiniomis iš Barcelonos, raudonųjų režimas išgaudė visus sveikus vyrus ir pasiuntė juos stiprinti visas apsiginimo linijas, ypač arčiau Barcelonos esamas.

REIKALAUŠ FONDU KOVAI SU ŠNIPAIS

WASHINGTON, gr. 10. — Susirinkus kongresui prez. Rooseveltas reikalauš fondų kovai su svetimšaliais šnipais J. A. Valstybėse.

Klaipėdai skirtas kitas gubernatorius nepatenkina krašto vokietininkų

Visam krašte vyrauja tik vieni naciai, vokiška kalba

KLAIPĖDA, gr. 10. — Vietoje atsistatydinusio Klaipėdos krašto gubernatoriaus Juozo Kubiliaus Lietuvos vyriausybė nauju gubernatorium pasikyrė Viktorą Gailių, per pasulinį karą tarnavusį Vokietijos kariuomenėje ir geležiniu kryžium atžymėtą.

Pažymima, kad V. Gailius yra moderatinis ir čia tikimasi, kad Klaipėdos krašto vokiečiai gal pasitenkins ir numirims susilaukę naujo gubernatoriaus.

KLAIPĖDA, gr. 11. — Lietuvos valdžia Klaipėdos krašte yra tik paviršutinė. Visam krašte nesimato nė vienos lietuviškos vėliavos, jokių lietuviškų užrašų. Visur iškabintos tik vokietininkų nacių žaliais, baltais ir raudonais dryžiais vėliavos. Išlipdyti vien tik vokiški politiniai skelbimai ir pranešimai.

Paskutiniaisiais laikais vokietininkų sudaryta uniformuotų vaikų nacių organizacija kovoja su seniau sudaryta lietuvių vaikų organizacija.

Per politinę kampaniją krašte du lietuviai nužudyta ir vienas vokietininkas sunkiai sužeistas.

Užvakar įvyko nužudyti lietuvių laidotuvių, kuriose dalyvavo keleto tukstančių minia. Kapuose kalbėtojai,

tarp kurių buvo ir katalikų kunigas, aštriais žodžiais smerkė vokietininkų keliamas provokacijas ir jų nepateisinamą kišimąsi į valdžios reikalus.

LIETUVOS VYRIAUSYBĖ NIEKO NEVEIKIA

KAUNAS, gr. 11. — Lietuvos vyriausybė nesistengia išlaikyti savo gruvančio aurtoriteto Klaipėdos krašte.

Chicago Tribune korespondentas painformuotas, prezidentas A. Smetona pranešęs Vokietijos vyriausybei, kad Lietuva yra pasirėngusi tartis su Berlynu Klaipėdos likimo klausimu.

ZYDAI BĖGA IŠ KLAIPĖDOS

KLAIPĖDA, gr. 11. — Šimtai žydų šeimų iš Klaipėdos jau paspruko Lietuvon. Kitos rengiasi bėgti. Pranešta, kad žydai iš Klaipėdos ištraukę apie 5 milijonus dol. įdėto kapitalo.

Pasilikę Klaipėdoje žydai vakar gavo grasinančius laiškus, kad jie šiandien nedalyvautų balsavimuose.

Vokietininkų direktorija tūkstančiams lietuvių panaminko balsavimo teises.

ARABAI REIKALAUJA TUNISIJAI NEPRIKLAUSOMYBES

LONDONAS, gr. 10. — Čia nuvyko arabų vadai tartis su britais Palestinos klausimu. Jie turi pagaminę memorandumą Prancūzijos vyriausybei ir tikisi tomis dienomis jį pateikti Prancūzijos premjerui Daladierui.

Kilus Italijos su Prancūzija nusisipratimams Tunisijos klausimu, arabai memorandumu reikalauja Prancūzijos Tunisijai pripažinti visišką nepriklausomybę ir ją pavesti išimtinai arabams.

SUŽEISTAS GELEŽINKELIO DARBININKAS LIETUVIS

Pavojingai sužeistas ant Illinois Central geležinkelio dirbęs Juozas Petraitis, 53 m. amž., 6648 So. Washtenaw ave. Paimtas į Sv. Luko ligoninę.

PARLAMENTAS PATVIRTINO VISUS DALADIERO DEKRETUS

PARYŽIUS, gr. 10. Specialen sesijon susirinkęs Prancūzijos parlamentas ne tik patvirtino visus premjero Daladiero išleistus dekretus, jo kovos metodus su streikais ir darbo valandų ilginimą karinėje pramonėje, bet dar dauguma balsų pareiškė jo vyriausybę patitikėjimą.

BERLYNAS, gr. 10. — Naciai nusprendė išardyti visas mišrias "arijų" su žydais šeimnas privalomuoju vedusiųjų persiskyrimu.

Naciai žydais skaito ne tik aktualius žydus, bet ir žydiškos kilmės asmenis.

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Iš dalies debesuota; maža temperatūros atmaina. Saulė teka 7:09, leidžiasi 4:19.

"DRAUGAS"
 LITHUANIAN DAILY FRIEND
 34 S. Oakley Ave., Chicago, Illinois
 Published Daily, Except Sunday.
 SUBSCRIPTIONS: One Year - \$6.00; Six Months - \$3.50; Three Months - \$2.00; One Month - 75c.
 Advertising in "DRAUGAS" brings best results.
"DRAUGAS"
 Holta kadencijai Meksikos sekretariatui.
 PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos valstybės: Metams - \$6.00; Pusei metų - \$3.50; Trims mėnesiams - \$2.00; Vienam mėnesiui - 75c. Kitose valstybėse prenumerata: Metams - \$7.00; Pusei metų - \$4.00. Pavieniai num. 2c.
 Pasaulyje laikraštis padedamas skelbimų kainos priklausančių pareikalavimų.
 Entered as Second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Tarybos Suvažiavimo Belaukė
 Gruodžio 15 d. Pittsburgho suvažiavimas A. L. R. K. Federacijos Tarybos. Jei kada Tarybos suvažiavimas buvo susuktas laiku, tai dabar.
 Europos tarptautinės politikos gyvenimas šiomis dienomis virte verda. Nė viena valstybė, didėję ar mažėję, nėra tikra dėl savo ateities. Jos visos ginkluojasi iš visų pusių ir vis dar nėra tikros dėl savo saugumo. Mūsų senoji tėvynė Lietuva taip pat nėra laisva nuo pavojų. Iš vienos pusės Lenkija, kurios namumai ji buvo priversta prumti, daro Lietuvai vis didesnių apsinkeimų, iš kitos pusės vokiečių naciai daro didžiausią spaudimą, kad atplėšti nuo Lietuvos kilpados kraštą.
 Daug kas pasakys, ką čia gali gelbėti amerikiečiai, ką gero Lietuvai atneš Federacijos Tarybos suvažiavimai? Daug gero padarys. Svarbiausia - parodyti pasauliui, kad Amerikos lietuviai yra gyvi, kad jie myli Lietuvą ir kad reikalauja gins. Tarybos suvažiavime bus geriau pasiruošta budėti ir dirbti. Rodos, ką daug galo amerikiečiai Lietuvai padėti anais metais, kada ji buvo karo sunaikinta, mažai kam žinoma, paversta. Bet daug padėjo. Yra net tokių teigimų, kad be amerikiečių moralinės ir medžiaginės paramos vargu Lietuva būtų iškovojusi nepriklausomybę. Gal čia ir yra perdeta, bet kad daug gelbėti, apie tai ir kalbos būti negali. Nėra ir nebus tuščias Amerikos lietuvių balsas ir darbas ir dabar, jei tik jis bus reikalingas ir jei gerai būsime pasiruošę.

Prieš porą dienų mūsų laikraščiuose buvo paskelbta iš Kauno atėjusi kablegrama, kurioje pranešama, kad Vilniui Vaduoti Sąjunga uždaryta ir prašoma amerikiečių Vilniaus vadavimo darbe dirbti visos tautos vardu. Nuo to švento tautos darbo mes jokių bėdų negalime atsiskirti. Jei atsiskyrume, sunaikinsime tautos tautą. Tad, Federacijos Tarybos suvažiavime šis klausimas, visai neabejojame, bus svarstomas visur, bet bus duotas tinkamas atsakymas į gautąjį iš Lietuvos prašymą.

Be bendrųjų tautos reikalų, Tarybos suvažiavime turės būti aptarta visa eilė vietinių, šio krašto lietuvių visuomenės klausimų. O jų yra daug: mūsų organizacijų, jaunimo, mokyklų, spaudos ir kiti reikalai.
 Tad, iš visko yra aišku, kad šią savaitę įvykstantis Federacijos Tarybos suvažiavimas tikrai bus istoriškas.

LRKSA Vajus Baigiasi
 "Garsas" rašo, kad lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje vajus baigiasi šią savaitę, būtent - gruodžio 15 d. ir kad dar nežinia kuri kuopa laimės pirmą vietą. Chicago (Marquette Park) 163 kuopa tuo tarpu užima antrą vietą, 160 kp. (Brighton Park) - ketvirtą, o 33 kp. (Roseland) - dvyliktą vietą. Reikia tikėtis, kad tos kuopos dar pasivarys pirmyn ir laimės pirmą vietą. Taip ir turėtų būti. Taip ir bus jei toms kuopoms padėsime.
 Visi gerai supranta, kad reikia stiprinti lietuvių katalikių organizacijas. Taip pat gerai supranta, kad reikia apdrausti savo gyvybę ir sveikatą. Jei nesame LRKSA nariais, jei iš viso nesame apsidrausę, tai tikrai esame apsielėję. Dėl to prisirašykime prie LRKSA, kuri dirba gražius katalikiškus ir tautiškus darbus, kuri apdraudžia mūsų sveikatą ir gyvybę taip saugiai, kaip ir apdraudus kompanijos ir dar lengvesnėmis sąlygomis. Prisirašydami prieš gruodžio 15 d. padėsime Chicagoje laimėti vajų pirmas dovanas.

APŽVALGA
 Vietoje Juoko

"L. A." perspausdino vieno prancūzo profesorius rasių, kaip atskirti arijų nuo narijų. "L. A." paduoda, kad prancūzų laikraščiai nagrinėja neseniai Vokietijoje išleista prof. Gaucho knyga "Nauji pagrindai rasinėms savybėms nustatyti." Knygoje nurodoma, jei vaigdamas žmogus maista kramto sučiaupęs lūpas, be jokių kramtymo garsų, jis - arijas. Jei žmogus vaigo "čiausknodamas", jis pietietis, semitas, negras, degeneratas.
 Kieno lūpos balkšvai rožinės spalvos, tas arijas. Tokios lūpos sutvertos skausiems būsimiems. Raudonos, drėgnos, pusiau pravertos lūpos parodančios žmogaus įtariamą kilmę ir su tuo susietus nešvarius palinkimus.
 Kas besikalbant mostaguoja rankomis - semitas. Tikras arijas rankomis nemostaguoja, o kalbėdamas daugiausia rankas. Liko kišenėse. Arijas balsas primena kalnų upelio žiurieniną arba krištolo skambėjimą. Narijų balsas panašus į baubimą, bliošiną, lojimą, kniaukimą ir kitus gyvuliškus balsus.
 Dabar prof. Gaučas tiria klausimą, kuris dar nespėjęs jam paaiškėti. Jis teigia, kad tikras arijas absoliučiai nieko bendro neturi su bezdžione, tuo tarpu, kiti žmonių tipai parodo aiškiai jai giminybę.
 Apie tokias prof. Gaucho išvadas rašo Parizyjas žurnalas "Mariano".
 Matyt "L. A." šį rasių perspausdino vietoje juoko.

Darbas Ir Kapitalas
 Popiežius Leonas XIII yra pasakęs, kad nėra kapitalo be darbo ir darbo be kapitalo. "P. G." bendradarbis darbo ir kapitalo santykius taip aiškina:
 Nors kapitalizmas, kaip ekonominė sistema, yra šiandien visų pasmerktas, bet kapitalas, kaip kapitalas, yra reikalingas; be jo neįmanoma civilizacinė pažanga, neįmanomas joks platesnio masto darbas.
 Kapitalas įgyjamas įvairiais būdais; bet jų pirmiausias ir svarbiausias yra darbas, ir produktingas darbas negali apsieiti be kapitalo.
 Kas yra kapitalas? Tai pinigai ir darbai reikalingi įrankiai bei priemonės. Darbas yra fizinis žmogaus jėgų panaudojimas ir protinis darbo sutvarkymas. Tarp kapitalo ir darbo turi būti pusiausvyra.
 Kadangi kapitalas be darbo, be darbininkų, be investavimo nieko nereiškia, tai darbas ir darbininkai turi teisę dalyvauti kapitalo pelne, kuris gaunamas ne tik iš jo, bet ir iš darbininkų naumų.

Kapitalizmas šiandien slėgia visą pasaulį; kapitalizmas yra kaltininkas tų milijonų darbininkų skurdo, vargo ir bado. Ir jei nebus sutvarkytas kapitalizmo ir darbo santykiai, įvyks pasaulinė katastrofa, katastrofa, kokios istorija dar nėra mačiusi.
 Tai supranta visi, bet vien kapitalistai nenori to girdėti, nes jie gyvena momentu, nes jie jokios etikos nepripažįsta ir sako su Lindviku XV, prancūzų karalium: "Po mūsų tebūna ir tvanas", mus tai nejaudina. Popiežius Leonas XIII enciklika "Rerum Novarum" genialiai tą klausimą sprendžia, tik reikia jo idėjas vykdyti.

Lietuvos Lenkijos Santykiai
 Šiuo klausimu "Garsas" taip rašo:
 "Lietuvos ir Lenkijos santykiai iki šiol Lietuvai jokios apčiuopiamos naudos nedavė. Tuo tarpu lenkai tiek jau įsibrovė į Lietuvos vidaus reikalus, kad šiomis dienomis, vidaus reikalų ministerio parėdymu, uždaryta Vilniaus Vadavimo Sąjunga.
 Bet tegu nemano lenkai, kad jie, naudodamiesi galingesnioje pozicijoje, privers lietuvių tautą išsidėdėti smurtu išplėtos sostinės Vilniaus ir viso trečdaliai etnografinių teritorijų. Greičiau lenkų liežuviui pridūris prie jų gomurių, negu lietuvių išsidėdės Vilniaus. Po tiek kančių ir išmėginimų mūsų tauta turės kantrybės pergventi naujas kartybes ir išmėginimus. Per skausmus, pasiryžimą ir darbą tauta atsiekė nepriklausomybę, taisybais keliais susigrąžins ir Vilnių".
 Tas pat laikraštis, rašydamas apie Len-

KOMEDIJOS BE PINIGŲ
 (Atviras laiškas Amerikos tautininkams)
 (Tęsinys)

Bet štai dar geriau. Rugsėjo pabaigoje tik per plauką išvengta karo. Čekoslovakija išparceliuojama. Mažosios valstybės atiduotos didžiųjų malonei. Politikos atmosfera 100 laipsnių karščio. Valstybės pasijuto tarp gyvybės ir mirties. Daug kur buvo paskelbta mobilizacija. Mobilizaciją paskelbė ir tautininkai; tačiau tik ne kraštui ginti, bet ministerių kabinetui pertvarkyti. Mat kai visų akys nukreiptos į Čekoslovakiją tai Kaune be didelio triukšmo galima šeimyniškai pasidalinti aukščiausias valstybės vietas. Na ir pasidalino. Smetonos švogeriš J. Tūbelis, kuris bent su keturiais vienminčiais ministras aštriai varėsi prieš Ministrą Pirmininką Mironą pats norėdamas vė įsibraiuti į pirmininkus, pakirtas Lietuvos Banko Valdytoju. Mat, sakoma, kad ir šiaip turtingiausias Lietuvos žmogus, būsių patogiau sėdėti prie Lietuvos pinigėlių. Buvęs L. Banko Valdytojas Vl. Stašinskas pagal teisybę turėjo išeiti į pensiją. Tačiau Banko Valdytojo pensija, tai ne ministerio, yra numatyta įstatymais. Jis pagal įstatymus galės gauti apie keliolika šimtų. Tačiau buvęs pinigų Valdytojas negalės apsieiti mėnesiui mažiausia be trijų tūkstančių litų. Kas daryti? Išeiti, be "Kuntaplio" patarimo, rasta. Ponas Stašinskas kurį laiką tegul pabus Teisingumo ministru. Už "nuopelnus", kad, būdamas Valdytoju, iš dvariuo savaitėje vieną du kart pasirodydavo banke, ir mėnesio pabaigoje atsiimdavo algą, paminstrovančiam bus galima paskirti pensiją tokia, kokia patiks. Juk ministrams galima. Na ar reikia gražesnės komedijos, kokią suvaidintote jūs, tautininkai, Lietuvos gyvenime!

Bet J. Tūbeliui perėjus į Banką Z. Ūkio Ministerija tiko be ministro. O čia irgi svarbu. Juk dabar, santykius užmezgus su Lenkija, visi "prošešanai", iš Lietuvos išbėgę dvarininkai, atvyksta pareikalauti žemės reformos išparceliuotų dvarų. Juk jiems kam mišku, kam pinigais reikia atnokėti! Kasgi tai padarys? Aišku, nėra kito taip žemės ūkio reikalais nusimanančio Lietuvoje žmogaus, kaip kun. Vl. Mironas. Juk jis Daugose, ant ežerėlio kranto, turi savą neblogą dvaruką ir jau ne vienam tautininkų vadui yra padėjęs įsigyti centrelius. Na gerai: šiuo spiginančiu momentu Ministras Pirmininkas

santykius su Sovietų Rusija, pažymi: "Paskutinėmis dienomis žymiai pasitaisė Sovietų Rusijos ir Lenkijos santykiai. Pirmąsias abiejų šalių vyriausybės įsakė savo laikraščiams susilaikyti nuo nepalankių propagandų. Dalykas čia labai paprastas. Lenkai vokiečių draugiškumą jau atsidžiaugė. Labiausiai lenkai užsigavo, kai Hitleris neprileido lenkams ir vengrams pasidalyti Ruteniją ir suvest savo sienas. Be to, vokie-

DIENTRAŠČIO "DRAUGO" 30 METŲ Jubilejinis Koncertas

Ivyksta
 Sekmad., Sausio-January 22, 1939
 SOKOL SVETAINĖJE
 2345 So. Kedzie Ave., Chicago, Illinois

SV. KAZIMIERO AKADEMIJOS ORKESTRA,
 PROF. MUZ. A. POČIAUS ANTONONALIS CHORAS,
 PROF. MUZ. S. RAKAUSKO MĖGĖJAI ARTISTAI
DALYVAUJA "DRAUGO" KONCERTE!
 N. B. Maloniai prašome visų Organizacijų ir Drangių "Drugo" koncerto dienoje nedaryti jokių parengimų, o atsilankymu paremti savo dienraštį "Drugą".

Dalykai kuriems Verta Gyventi
 (Iš angliško vertė KUN. ANT. M. KARUŽIŠKIS)

(Tęsinys)
 Mūsų siekis turėtų būti ne tik tai surankioti sumuštų stiklų trupinėlius iš vaikų žaislaviečių, kad padarius jas saugesnėmis ir paimti nuo šaligatvių apelsinų lupyną arba bananos žievę užbėgimui neat-sargiems nelaimingoms atsitikimams, bet visuose gyvenimo keliuose surankioti akmenėlius ir suklopimo akmenis ir kas galėtų sukliudinti arba užgauti mūsų draugininką pakeleivį jo kelionėje.
 Nežiūrint priežasties, arba to, kas yra atsakomas už sunkumą nėra abejonės, kad kiekvienam gyvenime yra daug patyrimų, kurie turi palinkinti įvairyti ir nusiminimą. Gali išrodyti beveik per daug pasakyta, kad koks nebūtų kelio sunkumas, krikščionis vis tiek neturėtų niekad nusiminimui pasiduoti. Tačiau čia yra pamokos kita pusė. Nėra niekad saugu pasiduoti net nusiminimo pradžiai; nes jį pasiduosime, mes negalime žinoti kokia bus pabaiga. Auklėjamas nusiminimas veda prie nulūdimio ir bevilties. Net jei jis neišaugi į tokį liūdną pribrendimą, jis atlieka didelę skriaudą gyvenime. Jis sukelia atmosferą, kurioje visos lėmos tiktai tamsiai dega. Jis susilpnina žmogaus dorovinius tikslus ir suparaliziuoja žmogaus energiją. Nu-siminę žmogus yra tiktai pu-

šė žmogus. Jis imasi pareigos su tiktai puse jo priprasto uolumo. Jo kojos nuvargusiai velkasi beiniant savo pareigas. Nusiminimas padaro sunkų kelią sunkesniui ir sunkią našta sunkesne. Mes tu-ligatvių apelsinų lupyną arba bananos žievę užbėgimui neat-sargiems nelaimingoms atsitikimams, bet visuose gyvenimo keliuose surankioti akmenėlius ir suklopimo akmenis ir kas galėtų sukliudinti arba užgauti mūsų draugininką pakeleivį jo kelionėje.
 Nežiūrint priežasties, arba to, kas yra atsakomas už sunkumą nėra abejonės, kad kiekvienam gyvenime yra daug patyrimų, kurie turi palinkinti įvairyti ir nusiminimą. Gali išrodyti beveik per daug pasakyta, kad koks nebūtų kelio sunkumas, krikščionis vis tiek neturėtų niekad nusiminimui pasiduoti. Tačiau čia yra pamokos kita pusė. Nėra niekad saugu pasiduoti net nusiminimo pradžiai; nes jį pasiduosime, mes negalime žinoti kokia bus pabaiga. Auklėjamas nusiminimas veda prie nulūdimio ir bevilties. Net jei jis neišaugi į tokį liūdną pribrendimą, jis atlieka didelę skriaudą gyvenime. Jis sukelia atmosferą, kurioje visos lėmos tiktai tamsiai dega. Jis susilpnina žmogaus dorovinius tikslus ir suparaliziuoja žmogaus energiją. Nu-siminę žmogus yra tiktai pu-

jų bylos ant bylų. Tiesa, laikraščiams tik retai kada leidžiama rašyti apie išeikvojimus, nebent tik iš teismo sak-lės, arba kai išeikvojimas yra virtęs viešu skandalu. Tačiau, o kas, tautininkai, būtų, jei Valstybės kontrole patektų į opozicijos rankas? Argi ne komedijos su valstybės įstaigomis!
 (Bus daugiau)

Čia atvirai pradėjo kalbėti, kad lenkai turės nešdintis iš Daneco koridoriams. Idomu, kad bolševikai tokį amų lenkų atsivertimą sutiko labai nuostirdžiai. Štalinas net pažadėjo įsakyti Lenkijos komunistams sustabdyti savo akciją, nekviesti prieš vyriausybę. Matyt, baime netekt derlingų ukrainiečių žemių veda lenkus ir bolševikus į bendrą frontą. Tikrai įdomus įvykis Europoj slenka vienas paskui kitą, kai kokiam kaledeskope."

(Bus daugiau)
SKAITYKITE VIEN KATALIKISKUS LAIKRAŠČIUS

LIETUVOS KARIUOMENĖ IR JOS KOVOS DĖL NEPRIKLAUSOMYBĖS

1917 m. po vasario mėn. rusų revoliucijos lietuviai kaduotai jau įsteigtus batalionus. Lietuviai kariai atskirai, neorganizuoti ir beginkliai grįžo į tautines karių organizacijas ir tų pat metų vasarą susirūpinę steigti lietuviškas dalis. Tačiau rusų karinė valdžia iš pradžių abejingai žiūrėjo į lietuvių karių pastangas organizuoti lietuviškus batalionus.

Kai keli šimtai lietuvių karių, išsiskyrę iš rusiškų ir lenkiškų dalių, susibūrė, norėdami įsteigti pirmąjį lietuvių batalioną, rusų karinė valdžia iš karto įsakė lietuviams išsiskirstyti. Lietuviams neįvykdžius rusų įsakymo, buvo perspėta, kad jie jėga bus išskirstyti ir iniciatoriai griežtai nubausiti. Tačiau lietuviai kariai ir grasinimų nepaisė. Buvo pasirengę net ginkluota jėga pasipriešinti. Tai matydama rusų valdžia, lietuvių nebūlietė, bet ir jokios paramos neteikė susibūrusiems lietuviškąjį vienietį kariams. Ilgą laiką apleistas lietuvių būrys, alkani ir beveik basi, kentė ir ryžosi iškovoti sau teisę steigti lietuvių dalis, kokias jau turėjo Rusijoje lenkai ir latviai.

Lietuviams leidžia steigti batalionus

Matydami toki lietuvių pasiryžimą, pagaliau, rusų valdžia leido ir lietuviams steigti savo batalionus. Iš aukščiausiai minėto būrio susidarė draumingas ir stiprus lietuvių batalionas, kuris vėliau stovėjo Vitebske ir vietos gyventojų tarpe buvo įgijęs nuostabią meilės, nuo bolševikų plėšimų ir išniekinimo apgines pravo-slavų soborą (nežiūrint, kad lietuviai yra katalikai) ir įvėdęs mieste tvarką. Paskiau įsistieigė daugiau lietuviškų batalionų: Smolenske, Rovne, Sibire, Valke raifiminkų eskadronas, kitose vietose smulkesni daliniai ir Rumunų fronte lietuviams buvo duota sulietuvinėti viena divizija ir kai kuriuos karines įstaigas. Tačiau 1918 m. pradžioj, lietuviams nesutikus įsileisti į raudonosios armijos sudėtį teko nuvilti lietuviškų kariuomenės junginių, dalių ir karinių

įstaigų organizavimą ir likviduoti jau įsteigtus batalionus. Lietuviai kariai atskirai, neorganizuoti ir beginkliai grįžo į vokiečių okupuotą savo tėvynę. Ilgiausiai gyvavęs Vytauto Didžiojo vardu pavadintas Sibiro batalionas tragiškai žuvo 1919 m. pabaigoj, gruodžio 9 d. bolševikams sušaudžius veiklesnius bataliono karininkus ir kareivius. Pats batalionas buvo išsklaidytas.

Lietuvių pastangos — suorganizuoti lietuviškas dalis Rusijoje ir organizuoti ginkluoties grįžti į Lietuvą ir čia sudaryti Lietuvos kariuomenės iš nanjo reikėjo pradėti kariuomenės kūrimą.

Pirmieji savanoriai

1918 m. liepos mėn. vokiečiams pralaimėjus prancūzų fronte prie Marnos, lietuvių veikėjai pastebėjo, kad vokiečiai karą pralaimės. Pradėjo slapta rūpintis Lietuvos kariuomenės kūrimo darbu. Tų pat metų spalio mėn. į Vilnių atvyko pirmieji savanoriai karininkai ir kareiviai.

Tuokart Lietuvos Taryba buvo bejėgė. Ji nieko neturėjo: nei ginklų, nei pinigų, nei kitokio reikalingo kariuomeni organizuoti turto. Kraštas buvo Didžiojo karo nualintas. Viešai kariuomenę organizuoti neleido vokiečių okupacinė valdžia. Slapta susirinkę savanoriai ilgai kentė be ginklų, be maisto ir kitokių reikmenų. Ginklus pradėjo slapta pirkti iš atskirų vokiečių karių. Pirkimas buvo pavojingas, nes iš vieno nupirkus, kiti tai sužinoję puldavo atimti. Nupirkus ginklus teko gerai slėpti.

Lenkų ir bolševikų ginkluoti būriai

Vilniuje, greta lietuvių, organizavosi lenkų ir bolševikų ginkluoti būriai. Tiek vieni, tiek kiti buvo geresnėje padėtyje, negu lietuviai, nes iš šalies paramą pinigais ir ginklais. Nežiūrint į didelius trūkumus, vokiečių varžymus ir sunkumus, Lietuvos jaunimas rinkosi į savanorių būrius ir



Lietuvos Žemės Banko rūmai, Kaune. (VDV. photo).

kantriai nešė visą vargą, ryždamiesi viską iškęsti, kad tik galėtų susiorganizuoti į lietuviškus ginkluotus būrius ir iškovoti savo kraštui nepriklausomybę.

Pirmas isakymas

Susirinkus daugiau savanorių karininkų ir kareivių, 1918 m. lapkričio 23 d. buvo išleistas pirmasis isakymas Lietuvos kariuomenei. Pradėta steigti pirmieji pėstininkų lietuvių ir taip pat Lietuvos gūdų pulkai, netrukus antrasis pulkas. Gruodžio 13 d. lietuviai gavo iš vokiečių pirmuosius šautuvus — apie 300, tačiau ne kariuomenei, bet milicijai apginkluoti. Tie pirmieji ginklai buvo atiduoti savanorių karių būriams. Daugiau vėl teko slapta dasipirkti.

Vokiečiai iš Lietuvos traukėsi, o paskui juos į Lietuvą slinko raudonoji armija.

Tėvynės ginti

1918 m. gruodžio 29 d. po visą Lietuvą buvo paskelbtas pirmas viešas atsisaukimas stoti į ginkluotus būrius tėvynės ginti. Po šio atsisaukimo Lietuvos jaunimas gausingai pradėjo stoti į savanorių būrius. Bet vokiečių iš pradžių varžoma, Lietuvos kariuomenė nesuspėjo laiku susiorganizuoti ir pastoti kelią raudonajai kariuomenei. Be to, 1919 m. sausio 1 d. vokiečiai ir Vilnių perdavė lenkų legionams, kurie jį teišlaikė tik penkias dienas. Lietuvos vyriausybė 1919 m. sausio 2 d. persikėlė į Kauną toliau tęsti kariuomenės organizavimo darbą. 1 lietuvių pėstininkų pulkas buvo perkeltas iš Vilniaus į Alytų, o gūdų pulkas į Gardiną, kur vėliau jį lenkai puolė ir nu-ginklavo. Tuo būdu iš pat pirmųjų dienų Lietuvos kariuomenei teko susidurti su trimis sau priešingomis kariuomenėmis, trukdančiomis jai stiprėti: rusų raudonąją ir lenkų kariuomenę, o vidujį trukdė vokiečių.

Į žūtį būtinę kovą

1919 m. sausio — vasario mėn. rusų raudonoji armija buvo užėmusi didesniąją Lietuvos teritorijos dalį. Iš Šiaurės ir rytų ji slinko Kauno link ir jau buvo nebetoli. Menkai ginkluoti ir neaprupinti Lietuvos savanoriai stoji į žūtį būtinę kovą. Nors ir sausio mėn. buvo smulkesnių lietuvių kovų su bolševikais, bet vasario mėn. pradžioj prasidėjo stambesnės kovos abipus Kauno. Vasario 7-9 d. ties Kėdainiais, tą patį mėnesį 10-13 d. ties Jėzumi id Alytumi. Menkai ginkluotas ir kariškai dar nesparngtas parengti Lietuvos savanoris pirmose kautynėse jau parodė, kad jis sugebės apginti savo žemę. Priešas buvo su laikytas ir toliau jau nebeįveikė slinkti gilyn į Lietuvą. Sėkmingos kovos pakėlė krašto nuotaiką ir lietuvių kariuomenę pradėjo bolševikus stumti iš Lietuvos.

Kitas priešas

Viens priešą prašalinus, 1919 m. spalio mėn, spalio mėn. Lietuvos kariuomenė atsikreipė prieš kitą priešą bermotininkus. Šiuo vardu jie buvo vadinami nuo jų vado Bermonto — Avalovo. Ši kariuomenė buvo sudaryta iš vokiečių karių ir buvusių rusų belaisvių Vokietijoje. Gera ginkluota ir apmokoma, traukėsi iš Ukrainos ir Latvijos teritorijose, iškart pasikelbė kovosiant su bolševikais. Tačiau su bolševikais kantis nematytė ne manė ir pradėjo stiprintis Lietuvoj ir Latvijoje, kėsinosi užgauti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. Pagaliau pradėjo puldinėti lietuvių ir latvių kariuomenes.

Ir lietuviai ir latviai

Spalio mėn. tiek lietuviai, tiek ir latviai pasiryžo ir stiprių priešų išvyti iš savo teritorijų. Lietuvos kariuomenė stipresnis savo jėgas iš Sevikų ir lenkų frontų ir jas sutelkė prieš bermotininkus, kurių stipriausios jėgos Lietuvoj buvo sutelktos Radviliškio ir Šiauliuose. Spalio ir lapkričio mėn. pradžioj prasidės kovos. Nors bermotininkų jėgos buvo žymiai stipresnės savo ginklavimu, patyrimu ir medžiaginiams ištekliams, bet lietuvių ir latvių kariuomenės buvo galingesnės savo dvasia, atkakliu pasiryžimu ir narsumu. Latviai bermotininkus sutriukino ties Ryga lapkričio 11 d., o lapkričio 21-22 d. lietuviai vi su frontu juos puolė ir nugalėjo ties Radviliškio. Paimtas Radviliškio didelis karo žrobis žymiai sustiprino lietuvių jėgas. Bermotininkai Lietuvos kariuomenės jėgų buvo apsupti Šiauliu apylinkėj ir jau ne-

beturėjo kelio pasitraukti į kų kariuomenė raudonosios spaudžiama, traukėsi iš Ukrainos ir Gudijos kraštų. Tuo pasiai pakilusi, bet įsikūsi čia traukėsi ir iš užimtų Lietuvos sričių. Lietuvos kariuoviam nutraukti kautynes ir pasitraukus į senasias pozicijas leisti laisvai bermotininkams pasitraukti. Bermotininkams nesitraukiant ir plėšiant kraštą, gruodžio mėn. Lietuvos kariuomenė pradėjo pulti ir 1919 m. d. susikovė pakelini į Vilnių. gruodžio 15 d. paskutinieji bermotininkų kariai pasitraukė iš Lietuvos žemių. Šiose kovose kariuomenei padėjo ir vietos gyventojai, susibūrę į partizanų būrius.

Ramesnis gyvenimas

1920 m. iki liepos mėn. Lietuvos kariuomenė gyveno ramesniu gyvenimu. Pradėjo tvarkytis. Tačiau neilgai, len-

Lenkams pirtis ties Sirvintais ir Gedraičiais Rugsėjo mėn. pabaigoj lenkų (Tęsinys 4 pusl.)

Tamstos Giminėms ir Draugams Geriausia Kalėdų Dovana dienraštis DRAUGAS!

Metams \$6.00; Pusmečiui \$3.50

"DRAUGAS" 2334 So. Oakley Ave. Chicago, Ill.



PRANEŠIMAS! VISŲ LIETUVIŲ DOMEI!

Leidžiamoji Chicago lietuvių Telefonų Knyga netrukus eis į spaudą. Norėtumėm, kad naujon laidon visų lietuvių, kurie turi telefonus tilptų jų vardai, pavardės, telefonų numeriai ir adresai. Todėl prašom visų lietuvių, ypatingai katrų pavardės yra pakeistos ar neskamba lietuviškai, ir katrų telefonų numeriai vėliausiu laiku yra pakeisti mums prisiųsti: vardus, adresus ir telefonų numerius. Taipgi Draugijų ir jų valdybų telefonus ir adresus.

Biznieriiai ir profesionalai mokėdami po dolerį ar daugiau gauna vertingą pasigarsinimą.

THE CHICAGO LITHUANIAN TELEPHONE BOOK CO. 3326 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. Telephone Yards 0123

MINĖDAMI 25 METŲ BIZNIO SUKAKTUVES,



skelbiu, kad užlaikau ševėrykus, vyrams, moterims ir vaikams visokių stailių. Ypač didelės pasirinkimas dabar Kalėdų metu.

Kviečiame naudotis mūsų ilgų metų patyrimu. Gausite patenkinantį patarimą ir tinkamą avalą.

UNIVERSAL SHOE STORE

ANTANAS ZALECKIS, Sav. 3337 So. Halsted Street

20 METŲ BIZNIO SUKAKTUVES



Jau 20 metų, kai tarnauju saviškiams. Nandokitės mano ilgų metų patyrimu.

Užlaikau deimantų, laikrodžių ir kitokių brangmenų. Laikrodžių taisymas, tai mano specialybė.

A. PETKUS

2456 W. 69th St., Chicago

THINGS THAT NEVER HAPPEN



BIZNIERIŲ IR PROFESIONALŲ DĖMESIUI!

Mes labai įvertinsime, jei Tamstos tuojau prisijusite ar telefonu priduosite

KALEDINIUS SVEIKINIMUS kad būtų patalpinti DIENRAŠTYJE "DRAUGE"

2334 So. Oakley Ave.

Canal 7790

AMERIKOS LIETUVIS DAILININKAS J. ŠILEIKA

Amerikos lietuvių dvasinis bėguliui ar teisingiau — trembei kultūrinis gyvenimas, kurs įvairiais pavidalais pasireiškia mene ir per meno žemes, žinoma, kad jų tarpe yra rašytojų-literatų, meninkų-tapytojų, dainininkų, skulptorių ir t. t. bet tikresnių, žinių apie jų gyvenimą ir darbus neturime.

Tarp jų, šiaip ar taip Amerikos lietuviams priklausanti meno žmonių matome ir dailininką tapytoją Joną Šileiką.

Jonas Šileika yra gimęs 1883 m. Lietuvoje Lekėčių valsčiuje Šakių apskr. Tik pradžios mokyklą baigęs, taigi dar berniukas būdamas, išvyko į USA ir, kunigo B. Molekaičio globojamas, čia baigė gimnaziją (S. S. Cyrillus and Methodius College, Detroit Mich.) ir lankė Valparaiso universitetą, kur išklaušė 2 metų meno kursą. Tai buvo apie 1906 m.

Tais pačiais 1906 m. stojo į Chicago meno institutą, kur studijavo 4 metus ir baigė, pasiryždamas paįsioje, tapytojo ir kompozicijoje. Jo diplomė buvo ir toks įrašas: "special honor issued by authority of the Faculty".

Instituto profesoriai jaunam dailininkui patarė važiuoti studijų pagilinti į Europą; tam reikalui buvo gauta su instituto rekomendacija ir su dr. A. L. Graičiūno, Miss Dowell ir kun. Molekaičio parama dviejų metų stipendija, kuri ir buvo sunaudota studijoms Paryžiuje ir Miunchene, kur J. Š. dirbo prie žymaus vokiečių koloristo Groeberio, profesoriaus Carl von Maaro ir kit. Čia pat Miunchene susipažino ir su pritaikomuoju menu, tempero bei klajinių dažų technika.

1913 m., pasiilgęs saviškių ir savo krašto, sugrįžo į Lietuvą, kur ne tik išlejo, bet ir dirbo kaip menininkas, piešdamas Lietuvos gamtą ir žmones. Planavo suruoti savo kūrinių parodą Miunchene, bet nelaimė, kilo pasaulinis karas ir visi planai suiro.

Karas privertė J. Šileiką atsivesti į Rusiją, kur kaip pa-

tinai, kokių tada buvo tūkstančiai ir šimtai tūkstančių lietuvių. Prie tos nelaimės prisidėjo dar vienas dail. J. Šileikai Rusijoje žuvo jo visi meno mokyklose ir institutuose gyvū dokumentai.

1915 m. J. Šileikai pro Ar- changelską pavyko pasiekti S. Ameriką. Čia 1920 m. jau da- rlyvauja meno parodoje (Chica- goje, kur už Zemaitės portre- tą laimi 200 dol. premiją. Tai ne tik pakėlė dailininko ūpą, bet ir davė progos garsinti Lietuvą ir lietuvius Ameriko- je, nes didieji Amerikos lai- kraščiai plačiai rašė ir minėjo lietuvių dailininką J. Šileiką. S. Louis meno muziejus net pa- rėiskė pagėdavimo turėti ra- sytojos Zemaitės raštus, kurio, deja, dailininkas negalėjo pa- teikti, nes tada jos raštų lei- dinio dar nebuvo.

Be jau minėto Zemaitės portreto ir darbų, paruoštų Miuncheno parodai, kurie Miunchene žuvo, ir darbų, pa- darytų Rusijoje, dailin. J. Ši- leika yra dar nutapęs:

- 1) Istorinę kompoziciją "Vytauto vizija"; 2) "1430 metų Želgovskiada" — istori- nė kompozicija; 3) "Vilniaus sargyboje"; 4) Regėjimas Mie- kevičiaus slėnyje; 5) "Pagirio gyvenimas"; ir 6) "Ziema", kuriuodu yra įsigijęs Lietuvos meno muziejus, vadinamas Čiurlionies galerija; 7) Vaiz- das iš Nemuno krantų ir t. t.

Be to yra nutapęs visą eilę žymių vyrų portretų: Dr. J. Basanavičiaus, rašytojų Ze- maitės, Maironio, kompozito- riaus Naujaio (įsigijo Čiurlio- nies galerija), Serno-Adomai- čio, prezidento A. Stulginskio, vyskupo Pr. Bučio, monsinjo- rų J. McGuir'o ir kit. Didėnė- nė ty kūrinių dalis yra įvairių privačių asmenų arba įstaigų nuosavybė, dalis dar tebėra pa- ties autoriaus rankose.

Šiuo metu dail. J. Šileika dirba savo dailininko darba, dar būdamas kūpinas kūrybi- nių jėgų ir sumanymų; sykiu jis profesoriauja ir Kauno Me- no Mokykloje. V. J. "P. L".

Lietuvos Kariuomenė Ir Jos Kovos Dėl Nepriklausomybės

(Tęsinys iš 3 pusl.)

klausomybę ir lietuviai stoja žūbtinon kovon su lenkais. Lapkričio 17-21 d. įvyko svar- kios kautynės ties Širvintais ir Gedraičiais. Lietuviai, at- mušę stiprius lenkų puolimus, patys pradeda pulti lenkus ir galutinai sulaužo jų mėginimus skverbtis į Lietuvos gilumą. Menkos lietuvių jėgos nugalė- daug stipresnį priešą ir paima didelį karo grobį ir belaisvių. Įsiveržusi į Lietuvos kariuo- menės užnugarį lenkų kavale- rija savo tikslo neatsiekia ir lietuvių persekiojama grįžta atgal. Lietuvos kariuomenė ryžtasi atsitiinti Vilnių. Tačiau Tautų Sąjungos kontrolės ko- misija pareikalavo nutraukti kautynes. Tuo būdu buvo sus- tabdytas lietuvių puolimas ir karo žygiai. Lapkričio 29 d. ta pati komisija nustatė tarp len- kų ir lietuvių kariuomenių ne-utralinę zoną, kuri gyvavo iki 1923 m., vasario mėn.

1923 m., vasario mėn.

LIETUVIAI ADVOKATAI

Telephone YARds 1001
JOSEPH J. GRISH
LIETUVIŲ ADVOKATAS
4631 So. Ashland Avenue
Res. 6515 S. Rockwell Street
Telephone REPublic 9723

KAL & ZARETSKY
LIETUVIAI ADVOKATAI
6322 So. Western Avenue

VALANDOS:
Penedelį, Užrarnike ir Ketverge nuo 2 iki 9 val. vakare.
Seređoj ir Pėnųređoj — 2 iki 6 v. v.
Subatoj nuo 12 iki 6 v. v.
Tel. Prospect 1012
Res. Tel. REpublic 5047



Mrs. Grover Bergdoll, amerikietė, su dviem dukterim ir sūnum šiomis dienomis iš New York išvyko į Vokietiją perkalbėti savo vyrą, kad grįžtų Amerikon. Amer. J. V. įstojus ir pasaulinį karą, jos vyras išsisuko nuo kareiviavimo ir pa- bėgo Vokietijon. Jei jis paklausys savo žmonos ir grįš į Ameriką, pirniausia turės atlikti federalę bausmą — atsėdėti penkis metus kalėjime. (Aeme photo).

KELETAS ŽODŽIŲ APIE BAJORUS

Manau, kad gerbiamas au- torius straipsnio "Bajorai Lietuvoje XII-XIX Amžiuje" neužsigaus, jei drįsiu, tartum priešą, prie jo straipsnio, ir gi keletą žodžių apie bajorus pasakyti.

"Bajoras" pačina nuo sla- viško žodžio "boj" — mušis. Reiškia, žodis bajoras yra sla- viškos kilmės. Pas rusus bajo- rai "bojary" iki Petro Didžio- jo — buvo aukštoji bajorija, kaip, pavyzdžiui, pas anglus "lordai", arba pas ispanus ir portugalus "grandai". Papras- ti bajorai pas ispanus ir por- tugalus vadinasi "gildaliais", pas rusus "dvorianais".

Autorius garsaus mūsų vei- kalo "Algimantas" tikrus lie- tuviškus bajorus vadina "le- kiais". Tad Lietuvos bajorai, jei visi ir nebuvo slaviškos kilmės, tai bent nors nuo slavų pasiskolino savo pavadinimą, o tikrasis — lietuviškas "le- kis" užuomaršoj liko. Gi leu- kiškas žodis "šliachcie", rei- škiantis bajorą, kaip didelio veikalas "Branderburg" auto- rius Liudvikas Stasiak rašo, pačina nuo vokiško žodžio "slieger" — mušika, "raz- baininkas". Taigi, bajorai, ko- kioj nebūtų šaly, savo laiku iš- sivistė iš kareivių ir... iš ban- ditų, "razbaininkų". Gi vokiš- kai bajorą vadina "edeling".

AKIŲ GYDYTOJAS



DR. VAITUSH, OPT.
LIEUVIŲ
OPTOMETRICALLY AKIŲ
SPECIALISTAS
Savirš 20 metų penktikavimo
Mano Garantavimas

Palegynas akių įtempimą, kas es- ti priekasimū galvos skausdijimo, svajguo, akių aptemimo, nervuotu- no, skaudamų akių karšči, atšalio, trumparegystė ir tolgaregystė. Priten- tis teisingai akimta. Varnose stetit- kinuose egzaminavimas daromas su elektr. parodančiu matavusiu klat- da. Specialis skydas atkreipiamas į mokyklos vaikams. Krovos skyre ap- sielomsos.

Valandos nuo 10 iki 9 val. vak.
Nedėlioms pagal sutartį.
Daugely atsitikimū akys gūstieno- mo be skauso. Kainos pigios kaip pėrnau.

4712 SO. ASHLAND AVE.

Telephone Canal 5233 WEST SIDE EXPRESS

Moving, Pėtiams Alyva, Anglys ir Malkos
2146 So. Hoyne Avenue Chicago, Ill.
S. T. FABIONAS, Savininkas

1939 METŲ "DRAUGO" KALENDORIAI JAU PLATINAMI

Gražūs Lietuviški Kalendoriai Su Visomis Šventėmis. Kiekvienas Mėnuo Turi Po Gražų Paveikslą. Senieji "Draugo" Skaitytėjai Ir Naujai Užsirašusieji Gausa Kalendorius Dovanomis. Kaina Perkant — 25c. | Lie- tuvų Su Persiuntimu — 30c.

Mažas Sumas Galima Siųsti Pašto Ženklaiss.
Agentai Atsišaukite.

"DRAUGAS"
2334 So Oakley Ave., Chicago, Illinois

"adeliger", arba "edelmann", prancūziškai "noble", itališ- kai "nobile" ir t. t.

Daug, daug būtų galima ra- syti apie tuos nelentus bajo- rus, kurie buvo net labai dide- lė sunkenybė ir Bažnyčiai, bet tuo tarpu užteks. Kitą kartą, prie progos, apie juos plačiau parašysiu.

K. V.

Klystame mes visi, tik kiek- vienas kitaip.

"Kas turi jėgų save nuga- lėti, tas tam gimęs, tas stovi virš visų tas nešiojasi charak- teringą šventojo žymę".

LIETUVIŲ DAKTARAI

DR. P. ATKOČIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero

Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais
Valandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago

Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šėtdieniais
Valandos: 3-8 P. M.

Telephone Canal 5233 WEST SIDE EXPRESS

Moving, Pėtiams Alyva, Anglys ir Malkos
2146 So. Hoyne Avenue Chicago, Ill.
S. T. FABIONAS, Savininkas

1939 METŲ "DRAUGO" KALENDORIAI JAU PLATINAMI

Gražūs Lietuviški Kalendoriai Su Visomis Šventėmis. Kiekvienas Mėnuo Turi Po Gražų Paveikslą. Senieji "Draugo" Skaitytėjai Ir Naujai Užsirašusieji Gausa Kalendorius Dovanomis. Kaina Perkant — 25c. | Lie- tuvų Su Persiuntimu — 30c.

Mažas Sumas Galima Siųsti Pašto Ženklaiss.
Agentai Atsišaukite.

"DRAUGAS"
2334 So Oakley Ave., Chicago, Illinois

Jeji mažai mokytas blogai gyvena, nedaug ką nustebins, bet jei augšto mokslo žmogus blogai gyvena, kas iš jo mok- slų t.

Res. 6658 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. Cermak Road
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare
Ketvergis pagal sutartį
2305 So. Leavitt Street
Tel. CANal 0402

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIOS NARIAI

Res. 6658 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Road

Val. 2-4 ir 7-9 vak.
1446 So. 49th Ct.
Subatomis nuo 7-9 vakare
Kėtv. ir Nedėlioms susitarus

Office hours:
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sundays by appointment

DR. STRIKOLIS
PHYSICIAN and SURGEON
4645 So. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėlioms pagal sutartį.
Office Tel. YARds 4787
Namų Tel. PROspect 1930

2201 W. Cermak Road
Valandos: 1-3 popiet ir 7-9 v. v.
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868

Office Phone Res. and Office
PROspect 1028 2359 S. Leavitt St.
Val.: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706

DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago

Nedėliom ir Trečiadieniais
Pagal Sutartį.

Tel. LAFayette 8016
DR. G. J. SVENCISKAS
DANTISTAS
4300 So. Farfield Avenue

OFISO VALANDOS:
10 val. ryto iki 9 val. vakaro
Sekundieniais ir Trečiadieniais
pagal sutartį.

ĮVAIROUS DAKTARAI

Tel. CANal 5989
DR. WALTER J. PHILLIPS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2155 West Cermak Road
OFISO VALANDOS:
1-4 ir 6:30 — 8:30 vakare
ir pagal sutartį

Tel. CAPitol 2828
DR. W. J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4309 W. Fullerton St.

OFISO VALANDOS:
1-4 po piet ir 6-8 vak.

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRGINIA 1116 4070 Archer Ave
Valandos: 1-3 ir 7-9
Kasdien išskyrus Seređą
Seređomis ir Nedėl. pagal sutar-
Sekundienij susitarus

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.

2-tras lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.
Sekundieniais nuo 10 iki 12 v. ryto

DR. MAURICE KAHN
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.

Tel. YARds 0994
Res. Tel. PLaza 2400
VALANDOS:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak
Nedėlioms nuo 10 iki 12 val. diena

Telefonas HEMlock 6286

DR. A. G. RAKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2415 W. Marquette Rd.

Ofiso valandos:
10-12 val. ryto
2-4 ir 6-8 val. vakaro
Trečiadieniais ir Sekundieniais
Susitarus

Res. 6658 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848

DR. A. J. BERTASH
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-9:30

756 West 35th Street

Tel. CALumet 5674
OFISO VALANDOS:
9 val. ryto iki 8 v. vakare, Iškisiant
sekundieniais ir trečiadieniais

DR. A. P. STULGA
DANTŲ GYDYTOJAS
3259 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Residencijos Tel. BEVerly 6844

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue

Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 P. M.
8939 So. Claremont Ave.
Valandos: 9-10 A. M.
Nedėlioms pagal sutartį

Tel. CANal 6257
Res. Tel. PROspect 6656

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Residencija 6900 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet
6 iki 8 val. vakaro

Tel. YARds 2246
DR. G. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Avenue

arti 47th Street
Val.: nuo 9 ryto iki 8 vakaro
Seređoj pagal sutartį

DR. V. E. SIEDLINSKI
Dantistas
4143 South Archer Avenue
Telefonas LAFayette 3650
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir
Penktadieniais
4631 South Ashland Ave.
Tel. YARds 0994
Pirmadieniais, Trečiadieniais ir
Sekundieniais

PRIE NEŽINOMOJO LIETUVOS KAREIVIO KAPO...

Lapkričio dvidešimt trečioji diena. Kaunas pasipuošė trispalvėmis. Kaunas tą dieną tylus, Kaunas susimąstęs, Kaunas ryžtingas. Ne tik Kaunas, bet ir visa Lietuva gyvena viena mintimi. Visos Lietuvos miesteliai pasipuošė trispalvėmis. Šiandieną kariuomenės šventė. Šiandieną Lietuva švenčia savo kariuomenės įsikūrimo 20 metų sukaktuves. Šios sukaktuvės kiekvienam lietuviui, kur jis begyventų, yra brangios ir reikšmingos.

Lygiai prieš dvidešimt metų baigė nutilti paskutinieji Didžiojo karo pabūklų šūviai. Po to kiekviena tauta turėjo apsispręsti savo tolimesnėje egzistencijoje: likti gyva - laisva, ar vėl vergauti svetimiesiems. Lietuvių tauta po ilgų vergijos šimtmečių taip pat pasauliui tarė žodį: "Mes norime likti laisvi, mes norime gyventi savarankiškai". Lietuva kelėsi!

Atgavus nepriklausomybę, reikėjo ją užtikrinti ilgesniam laikui. Tam buvo reikalinga sava kariuomenė, savos ginkluotos pajėgos, kad galutinai kraštą apvalius nuo svetimųjų liekanų. Buvo sunkūs tada laikai Lietuvai. Nieko savo neturėjome. Reikėjo kurti viską iš naujo. Mūsų tautos vyrų kreipėsi į išvargintą tautą ir prašė padėti kūrimosi darbe. Į atsisaukimą atsiliepė tūkstančiai kilnių Lietuvos sūnų, kurie ryžosi viską aukoti laisvos Lietuvos atgimimui. Stiprėjo savanorių eilės. Tėvas paliko mažus vaikelius ir raudančią žmoną, sūnūs aplėdo namus ir sielvartaujančius tėvus. Artojas paliko arklį, gimnazistas mokyklos suolą, valdininkas tarnybą ir išėjo... Išėjo ten, kur juos šaukė Lietuva, kur vedė tėvynės meilė. Iš tų žmonių buvo sudaryta savanorių kariuomenė. Sunku jai ir tada buvo. Buvo žmonių, bet nebuvo ginklų. Kas kokį ginklą turėjo, su tokiu ėjo karianti. Stigo aprangos ir pavalgyti, bet kilnių Lietuvos sūnų pasiryžimas viską nugalėjo.

Jie kovėsi įvairiose Lietuvos frontuose, jie vijo iš krašto bolsėvikus, bermontininkus ir kitus, kurie žiauriai alino tuo laiku kraštą ir žmones. Galutinai pašalinus didžiausius sunkumus, Lietuvos vyriausybė 1918 metų lapkričio mėn. 23 dieną išleido pirmąjį kariuomenės įsakymą ir nuo tos dienos skaitoma oficialiai susikūrus Lietuvos kariuomenei.

Per visas nepriklausomybės kovas daug žuvo brolių - laisvės kovotojų. Nebegrįžo tėvas... Motinos, broliai, sesutės raudėjo... Raudėjo Lietuvos lyganos pri gaudę savo didvyrių kaulus. Jie atpiko mums nepriklausomybę savo brangiausiu turistu - gyvybe. Jų krauju nuslakstyti Lietuvos laukai, jie mums paūkio brangų atminimą, gyvybę - Nepriklausomą Lietuvą.

Šiandieną sukanka lygia dvidešimt metų nuo to laiko, kai mūsų krašto gynimo pajėgos buvo suglaustos iš naujo, naujais žygiams. Šiandien kariuomenė švenčia savo dvidešimtmetį. Drauge su ja tą brangią karių šventę švenčia ir visa Lietuva, vis lietuviai kur jie būtų. Mums, lietuviams, ji atneša džiaugsmo ir ramybės, nes mes matome, kad per paskutiniuosius metus mūsų kariuomenė, paugyginama, daug patobulėjo, sutvirtėjo ir šiandien sudaro tvirtą krašto gynimo pajėgą. Ji yra drąsi ir ryžtinga ir kada tėvynė pašauks, ji sugėbės atremti savo priešą.

Trumpai, norėčiau mielam skaitytojui pavaizduoti ir šių iškilnių patį minėjimą. Daug kas jau iš amerikiečių bus buvę Lietuvoje ir bus aplankę Karo muziejų (dabar jis vadinamas Vytauto Didžiojo muziejumi). Kiekvienam iš lankytojų, manau, bus likęs vėliavos nuleidimas ir visos su tuo susiję apeigos atmintyje. Tai tikrai gražios ceremonijos. Šiandieną norėčiau su visais broliais ir sesutėmis amerikiečiais plačiau pasidalyti mintimis.

Imsiu kariuomenės dienos minėjimo momentą. Pavakarys. Muziejaus bokšte skardžiai nuaidi trimitas. Žmonių minų minios apgulę muziejaus sodelį. Aplinkui išrinkti kariuomenės daliniai. Tolumoje pasigirsta karų in-

kas pasidaro artima, brangu. Kiekvienas prisimena tuos, kurie kovų metu aukojo gyvybes tam, kad mes gyven-tume. Šiandieną ypatingai čia gražios iškilnės. Šiandieną specialiai atėjo mūsų kariuomenė atiduoti tinkamą pagarbą savo pirmiesiems ginkluotais draugams, kurie šiandien pagerbiami vieno nežinomojo Lietuvos kariuomenės asmenyje, nes kovose žuvo daug ir nebuvo galimybės visus vėliau įvardinti. Į karius, visuomenę, organizacijas prabyla mūsų tautos vyrai, kariuomenės vadai, organizacijų atstovai.

Daug gražių linkėjimų atnešė čia visuomenė mūsų kariams, daug gilių užuotautas ji pareiškia šia proga, prie Nežinomojo kariuomenės kapo, visai lietuvių tautai. Čia šiandien pasiryžtama eiti pirmakūnių eilėmis ir semtis stiprybės iš praetis sūnų narsumo. Nežinomojo kariuomenės kapą papuošia kariuomenės, užsienio atstovų, organizacijų ir visuomenės gėlių vainikai. Pražysta kapas gyvomis atgėlavimais.

Tai nemirtingas prisiminimas. Pasigirsta muzikos maršas. Kariuomenės daliniai žygiuo-



Lietuvos Nepriklausomybės paminklas Karo Muziejaus sodely, Kaune. (VDV. photo).

validų, tų gyvųjų paminklų, kovojusių už laisvę ir netekusių sveikatos, orkestro garsai. Iš paskos žygiuoja invalidų būrelis. Jie visi artėja prie paminklo "Žuvusiems už Lietuvos laisvę", kur čia pat yra ir nežinomojo Lietuvos kariuomenės kapas. Nuleidžiamos vėliavos. Orkestras groja maldą žuvusiems ir tuo pačiu metu uždegamas aukuras ir paminkle suspindi kryžius. Taip vis-

Šiomis dienomis yra siuntinėjami ir vietiniams "Draugo" skaitytojams išnešiojami "Draugo" kalendoriai 1939 metams.

"Draugo" kalendoriai nuo senai yra pagarsėję visoje Amerikoje ir Lietuvoje. Visi juos nori gauti ir turėti ant sienų per išitus metus.

Ne be svarbios priežasties "Draugo" kalendoriai yra mėgiami. Jie yra gražūs, praktiški. Su daug naudingų informacijų.

Mes iš anksto žinome, kad šia dovana pradžiuginsime visus "Draugo" skaitytojus. Ir mes džiaugiamės, kad galime Kalėdų metu šią dovaną savo skaitytojams suteikti. Perkant kalendoriai po 25c.

Tikimės, kad skaitytojai šią malonią dovaną gavę greičiau pasirūpins atnaujinti prenumeratą, jei ji yra užsivilkus.

Šia proga visus "Draugo" skaitytojus kviečiame talkon. Prašome šiuo metu paraginti tuos savo draugus ir pažįstamus, kurie dar nėra "Draugo" skaitytojais, užsisakyti dabar, Kalėdų šventėms atėjus.

Šiais laikais katalikas be katalikiško laikraščio nėra pilnas katalikas.

Šia proga primename, kad šių metų Kalėdinis "Draugo" numeris, kaip ir praity, bus padidintas, pagražintas paveikslais, pripildytas indomišiais raštais ir sveikinimais jūsų biznierių ir profesionalų.

Reikale kreipkitės adresu: "Draugas," 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Tel. Canal 7790.

ja. Žygiuoja tvirtu žingsniu, skamba žemė. Akys dega ugningai, jos nukripte į vadus, duoda tam Nežinomajam Lietuvos kariuomenės vardu. Pražysta batalijonų batalijonai, jų visų mintys ir priesaika, "Mes žengiamo jūsų pramin-tais takais".

Jurgis Janušauskas

KASDIEN SU KRISTUMI vertė Kun. Ant. M. Karužiškis

Gruodžio 12-ta Diena

O Dieve, Tu esi mano liudininkas, kad niekas manęs negali suraminti, joks sutvėrimas negali suteikti man poilsio, bet tik tui Tu, mano Dieve, kurį aš uoliai trokštu amžinai matyti.

URBA FLOWER SHOPPE 4180 ARCHER AVE. Gėlių Mylėtojams - Vestuvėms - Bankietams - Laidotuvėms - Pagarboms

MALDAKNYGĖS

- Jėzus Mano Pagelba, didelėmis raidėmis.....\$2.50
Dievo Malonių Šaltinis, juodais gerais virš., paauksotais lapų kraštais.....\$3.75
Dievo Malonių Šaltinis, juod. odos virš., paauksotais lapų kraštais.....\$4.00
Dievo Malonių Šaltinis, juod. virš., raudonais lapų kraštais.....\$3.00
Naujas Auksas Altorius, juodais odos virš., paauksotais lapų kraštais.....\$1.75
Angelas Sargas, juod. paauks. virš.....\$1.50
Maldaknygė ir Baž. Vad., odos viršeliais.....\$1.25
Maldaknygė ir Baž. Vad., raud. lapų kraštais......60
Maldų Rinkinėlis, odos viršeliais.....\$1.50
Maldų Rinkinėlis, juod. gerais virš..... 75c

DRAUGO KNYGYNAS 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Avenue

Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose Chicago dalyse

Klasyfikite mūsų Lietuvos radio programų šeštadienio vakarais, 7:30 val. vakaro iš WHFC stoties (1420 K.) - Prancūzijos P. ŠALTIMIERAS

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

KELNER-PRUZIN

Geriausias patarnavimas - Moteris patarnauja

Phone 9000 620 W. 15th Ave.

LEONARDAS EŽERSKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

KOPLYČIA DYKAI

2025 W. 51st St. Tel. YARDS 1278

Res. 4543 So. Paulina Street

Šv. Kalėdų belaukiant

Kalėdų laikas yra darby-metė visiems - biznieriams, darbininkams, agentams ir tt.

Kalėdų metu sugyvena visokie bizniai. Tada žmonės daugiau perka ir biznierių turi turėti, ko žmonėms reikia. Biznierių, norėdami gauti kalėdinio biznio privalo priminti visuomenei apie save, tai yra privalo pasigarsinti "Drauge". Iš savo pusės "Draugas," kaip visi žinote stovi už tai, kad visi lietuviai visada, o ypač Kalėdų metu viską pirktumėte pas savus biznierių, savas sąvą, lietuvis pas lietuvi.

Kalėdiniam pirkiniam įsismaginant, visų kolonijų "Draugo" agentai privalo lankytis pas biznierių su propozicija apie jų išgarsinimą "Drauge". Tas darbas, kaip jau daugelis esate pastebėję "Drauge" jau yra pradėtas. Daugelis biznierių jau garsina "Drauge" savo biznius.

Taipgi jau laikas rinkti biznierių ir profesionalų kalėdinius ir naujų metų kostumeriams, draugams ir pažįstamiems sveikinimus. Tą darbą atliks "Draugo" agentai, veikėjai su pagelba generalinio agento.

Kalėdinis "Draugo" numeris šiemet išeis ypatingai didelis, nes 1939 metais minės 30 metų sukaktuves nuo įsikūrimo. Todėl ir skelbimai bei sveikinimai turėtų būti ypatingesni. Pageidautina, kad biznierių ir savo skelbimus ir sveikinimus įdėtų savo paveiklus. Kviečiame į tą darbą stoti draugijas, klubus, kuopas ir kitokias organizacijas. Juk ir draugijos nuola-

tos palaiko ryšius su "Drauge." Tai pritiktu, kad ir jos per didžiasias šventes prabil-tų į savo narius ir į visuome-nę per "Drauge."

Sveikinimų rinkimas prasidėda nuo gruodžio 1 d. Kad ofiso ir spaustuvės darbas būtų prideramai atliktas, turėtų gautieji skelbimai ir sveikini-mai bei vilkinimo privalo būti priduoti. Chicago apylinkių "Draugo" agentai kaip šta. Ciceriečiai, Melrosparkiečiai, Rockfordiečiai, Gary Ind., Indiana Harbor, Kenosia, Wis. Waukegan ir kiti prašomi ypatingai nesivėlininti savo gautus biznierių ir profesionalų sveikinimus ir skelbimus skubiai priduoti.

Pageidautina, kad jų pirma-dalis patektų gruodžio 15 d.

Gen. Agentas

FOR DELICIOUS SNACKS...



KRAFT CHEESE SPREADS

Just bring out several varieties of Kraft Cheese Spreads and crackers... and company refreshments are all ready! These Spreads are grand for sandwiches, appetizers and salads, too. Notice the smart new circle-dot design on the Swankyway glasses Kraft Spreads come in.

Venk priezasčių, jei nenori padarinių, bet nebandyk pakelsti to sąryšio ir jį sau patogia linkme pakreipti.

Turėdami Ką Nors Parduoti, Mainyti, Išnuomoti - Arba Norėdami Ką Nors Pirkti, Atminkite "Dr-go" Classified Skyr.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS

DYKAI DIENĄ IR NAKTĮ

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

I. J. Zolp 1646 West 46th Street Phone YARDS 0781-0782

Albert V. Petkus ir Eudeikis 4704 S. Western Avenue Tel. VIRginia 0883

P. J. Ridikas 3354 So. Halsted St. Telefonas YARDS 1419

Anthony B. Petkus 6834 So. Western Ave. GROvehill 0142 1410 S. 49th Court CICero 2109

Lachawicz ir Sunai 2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULLman 1270

J. Liulevicius 4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3572

S. P. Mazeika 3319 Litanjica Avenue Phone YARDS 1138-1139

Antanas M. Phillips 3307 Litanjica Ave. Phone YARDS 4908

THE AWFUL PRICE YOU PAY FOR BEING NERVOUS

Check Below And See If You Have Any Of The Signs

Quivering nerves can make you old and lagging, looking cranky and hard to live with... can keep you awake nights and rob you of good health, good times and job. Don't let yourself go like that. Start taking a good, reliable tonic... one made especially for women. And could you ask for anything whose benefits have been better proved than this wonderful Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound? Let the wholesome herbs and roots of Pinkham's Compound help Nature calm your throbbing nerves, tone up your system, and help leave distress from female functional disorders. Make a note NOW to get a bottle of this... Why not let it help YOU!



Without fail from your druggist. Over a million women have written in letters reporting wonderful benefits. For the past 50 years Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound has helped grateful women get "wonderful cures" trying nothing else.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Grįžo Kun. Kazimieras Vengras

Praeitą šeštadienio rytą iš misijų grįžo gerb. kun. Kazimieras Vengras, MIC. Misijas davė apie tris mėnesius laiko. Grįžo pilnas gražaus ūpo, ir dabar tęs savo senovinę darbotoje "Draugo" ir "Laivo" administracijoje.

Sveikiname gerb. kun. Kazimierą laimingai grįžusį ir linkime geriausių sekmių senovinėje darbuotoje. **Pip.**

Padaryta Apendiko Operacija

Šiomis dienomis šv. Kryžiaus ligoninėje padaryta apendiko operacija Zigfield A. Troy (lietuviui), kuris pietinėje miesto dalyje yra žinomas profesionalis golfininkas. Keleto dienoms prieš susirgiant jis ruošėsi kelionei į California dalyvauti golfo turnamente.

L. Vyčių Chicago Apskrities Choro Nariams

Gruodžio 13 d., Aušros Vartų parap. salėje 8:30 val. vakare L. V. Chic. apskr. choras fotografuos.

Artinasi choro vakaras, o jis įvyks sausio 29, 1939 m., Lietuvos Auditorijoje. Tas choro paveikslas tilps visuose rasinimuose. Taipgi gauta prašymų iš Lietuvos, kad choras prisistytų paveikslą. Mergaitės bus pasirūpę lietuviškais kostiumais.

Kas dar nori įsirašyti į chorą, galės tai padaryti antradienį ir dalyvauti paveiksle. Choro narių skaičius siekia arti šimto.

Vėliau įvyks choro narių vaišės ir įvairūs žaidimai. Komisija yra priėmusi įdomią programą ir visi atsilankę nesigailės. **M. B.**

Draugijos Sukaktuvės

ROSELAND. — Šv. Onos draugija šiemet mini 30 metų gyvavimo sukaktuves. Turi gerą ir veiklią valdybą. Joana Lukošienė yra išbuvusi nare toje draugijoje 17 metus, pirmininke 10 metų. Jos pagalbininkė yra Elena Genienė, kuri taipgi yra pasižymėjusi. Fin. rašt. yra Julia Tikuziūtė. Šiemet sueina 10 metų, kai ji tą vietą užima. Prot. rašt. yra E. Plekavičiūtė, kuri jau 6 metai, kai darbuojasi. Kasos globėja yra bizniera B. Valantienė. Draugija labai gerai gyvuoja, nes rūpinasi savo nariais ir visas patenkina. Laidytame gruodžio 4 d. susirinkime buvo pakeltas klausimas apie paėmimą "Draugo" už organą.

Šv. Petro ir Povilo draugijos susirinkime taipgi buvo įneštas klausimas apie pasiskyrimą "Draugo" už organą. Buvo įrodyta, kad tie nariai, kurie skaito katalikiškus laikraščius — "Draugą" ir "Laivą" yra uoliesni ir veiklesni už tuos, kurie neskaity. **Rap.**

Pranešimai

Lietuvių Golfinkų Sąjungos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., 9:30 valandą vakare, "Margučio" svetainėje, 6812 S. Western ave. Pageidaujama, kad nariai laiku atvyktų, nes yra daug ir svarbių dalykų svarstyti. Bus naujos valdybos rinkimas, bus apkalbėta apie metines klubo duokles, taipgi bus apkalbėta naujos aikštės vieta sekantiems metams. Taipgi bus įvairių komisijų raportai.

Valdyba
Cicero Lietuvių Namų Samininkų klubo priešmetinis susirinkimas bus antradienį, gruodžio 13 d., 8 valandą vakarą.

Naujos Rusies Kalėdinės Atvirutės

Dabar pats laikas pirkti Kalėdinės atvirutes. "Draugas" atspausdino lietuviškoj kalboj įvairių labai gražių religišku kalėdinių laiškelių.

Kalėdiniai sveikinimai yra nauji, ne senoviški vaizdeliai įvairūs, artistiški. Tuoj kreipkitės į

"DRAUGAS," 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Tokie pat vaizdeliai ir laiškėliai parduodama Gudų krautuvėje, 901 W. 33rd St. G. Benošiaus aptiekoj, 2516 W. 71 st., Chicago, Ill.

kare, Lietuvių Liuosybės svetainėje. Malonėkit visi namų savininkai atsilankyti. Bus rinkimas naujos valdybos 1939 m. **Klūbietis**

Širdingai Ačiū

Aš, Barbora Vilimienė, didžiai dėkoju už surengimą man pagerbimo vakaro mano vardo dienoje — šv. Barboros — 4 d. gruodžio. Ačiū už brangias dovanas, kurios buvo man įteiktos; jos man liks atmintyje per ilgą laiką.

Labai žemai dėkoju rengėjom už jų didelį darbą. Jaekūnienė ir jos dukrelės, Paulienė ir jos dukrelė. Ačiū dalyviams P. Vilimui, Saudargams, Savier, Lindzienei, Rukūnienėi, Rudienei, Apceauskiams, Mosteikiams ir kitiems, kurie negalėjo dalyvauti dėl stokos laiko ir linksmintis su mumis. Tegul Aukščiausias jums atlygina ir būna mums visiems geras. **Barbora Vilimienė**
4014 S. Western av.

Išvažiavo vakacijų

MARQUETTE PARK. — Dvi ponios Ona Urbitienė ir Juozapina Putreikiene išvyko į Springfield, Ill., kur praleis trumpas vakacijas. Kartu jos aplankys savo seną tėvelį Kazimierą Jucį, gyvenantį 820 No. 11th st. Jisai turi 63 metus amž., dirba anglų kasyklose. Dar taip smarkiai gali pasirodyti savo darbe, kad "bycina" daugelį jaunesniųjų darbininkų.

Abi minėtos p-nios savo tėveliui nuvežė Kalėdinių dovanų, kurių tarpe buvo ir "Draugo" kalendorius.

P-nia Urbitienė seniau gyveno Springfielde ir dirbo šv. Jono ligoninėj, o dabar su p-nia Putreikiene dirba Jucus Sisters valgykloje, 1608 W. 47 st., kaip vienos iš pirmutinių darbininkių. Ona Urbitienė išvažinodama išsireiškė, kad Springfielde būdama, ji prie progos paagitnos už "Draugą" ir "Laivą," nes ir ji pati mėgsta lietuviškų katalikiškų laikraščių pasiskaityti. **Rap.**

Žodis kartais žvirbliu išleikia, bet jaučiu pargrįžta. — Jei darbas nesiseka ir ne matai pasekmių, suraskie to priežastį ir dvigubai padidink uolumą.



St. Louis, Mo., gimusios dvygnukės inkohatoriume. Abi svėria po 3 svarus ir 7 uncijas. (Acme photo).



Amerikos Jungt. Val. prezidento žmona ir Amer. Darbo Federacijos pirm. W. Green. (Acme photo)

SKAITYKITE VIEN KATA LIKIŠKUS LAIKRAŠČIUS

Žmogus, kurs save perdaug aukština, bus nužemintas, o kurs save žemina bus paaukštintas.

Klauskite PALENDECH'S TRAVEL BUREAU
Folklore Radio Program
Every Sunday from 1-2 P. M.
Station WWAE - 1200 kilocycles

BOY! HOW THIS LUSTER-FOAM GETS RID OF TOBACCO STAINS
Sweeps away surface deposits... breaks up dull, ugly tooth film like magic. You'll never believe how fast the NEW Listerine Tooth Paste cleans and polishes teeth. Its new, miracle-cleaning ingredients, Luster-Foam detergent, whisks away ugly surface deposits in a jiffy. The instant brush and saliva touch amazing Luster-Foam detergent, it surges into a foam of tiny, active bubbles, which sweep into and clean pits and cracks so minute even water may not enter them... leaves your whole mouth tingling with life... starts your tooth sparkling with new luster. Get the big 2oz. tube, or better still, the double-size 4oz. tube containing more than 14 pound of any drug counter. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

THE NEW FORMULA LISTERINE TOOTH PASTE
supercharged with **LUSTER-FOAM**

TRIŲ METŲ BIZNIO ATIDARYMĄ MINĖDAMAS

Kviečiu visus kaimynus, draugus ir pažįstamus naudotis mano patarnavimu.

Midwest Service Station
Patarnauja Lietuviai
Gasas, Aliejus, Lubrikacija, ir Mašinų Plovimas
Taipgi parduodam Pečiams Range Aliejų
Tire ir Battery Service
24 Valandų Patarnavimas
Vic Jukins, sav.
2335 South Western Avenue
TELEFONAS CANAL 3764

KALEDINĖS ATVIRUTĖS

Siųskite savo giminėms, draugams ir pažįstamiems Lietuviškas Kalėdinės atvirutes. Puikias atvirutes galima įsigyti "Draugo" Raštinėje už pigią kainą.

DIENRAŠTIS "DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave. Chicago, Illinois

ZYGIUOTOJAS UŽBAIGĖ SAVO KELIONĘ

LOS ANGELES, Cal., gr. 10. ("Draugui" telegrama). — Transkontinentinis žygiuotojas Šarkauskas šiandien pasiekė Los Angelesą sveikas ir linksmas, pėsčias nužygiavęs nuo Atlantiko iki Pacifiko. Jis ėjo apie 4,000 mylių. — **J. Bielskis.**

CLASSIFIED

PARDAVIMUI NAMAS
6 kambarių moderniškas, mūrinis bungalov. 2 karų garažas. Arti 108tos ir Walnut Ave. Kaina \$9000. \$1,000 cash, balansas lengvais mėnesiais. 5 nuos. morkių. \$38.00 į mėnesį. Atsilaukite: S. A. Van Dyke, 2445 So. Halsted Street, telefonas YARDS 5500.

PARDAVIMUI NAMAS
Trys pietai ir krantvė. 4 karų garažas. Arti Lietuvos mokytojų ir bašnyčios West Side. Gražus kampas. Patopus susisiekimas. Kalna priėjama. Del Pleasantu informacija. Irvinskis laišku: "Draugas", 2334 So. Oakley Avenue, Chicago, Illinois, Box K 72.

TIKRAS BARGENAS
Pardavimui moderniškas 6 kambarių mūrinis bungalov. Karšto vandens šiluma. 2 karų garažas. Savininkas: 2511 South Sawyer Avenue.

NORU PIRKTI
Pirkstu į vieną dieną neįdėtytų ir gerus morkius už aukščiausią kainą. J. J. Jermas, 188 West Randolph Street, Room 1513. Telefonas STAt 7416.

BIZNIERIAMS ATYDA
Geras taverno būlis su mro namu. Marquette Park. Turi būti parduotas. \$15000. Jermas, 188 West Randolph Street, Room 1513. Telefonas STAt 7416.

IESKON PIRKĖJO
Ieškon pirkėjo pirmų morkių. Atsilaukite: "Draugas", 2334 So. Oakley Avenue, Box 747.

UŽSISAKYKITE ANGLIS
Black Gold Lump or Egg \$6.00. Mine run \$5.15. 75% coarse Poca-hontas Mine run \$7.75. GRINDY MINING COMPANY, 2464 So. Loomis Street, tel. CANAL 7447.

UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS
Incorporated
Tel. Prospect 0745-0746
Wholesale Only
5931-33 So. Ashland Ave.
Pas mus galima gauti tikrai Lietuvišką Importa Valstybinę Deginę.
Mes ir Visi Mūsų Darbininkai Lietuviai, pp. P. ir M. Dzimidis, Savininkai

LOANS & INSURANCE
IN ALL ITS BRANCHES
Building Management
JOHN P. EWALD
REALTY COMPANY, Inc.
3236 S. Halsted St.
Phone CALUMET 4118
Dora spauda — tikra palaima.

NAUJA KNYGA

KĄ TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS
KELIONĖ PO PIETŲ AMERIKA

Parašė
KUN. JURGIS PASKAUSKAS

Knyga parašyta lengva kalba ir labai aiškiai apipasačioja lietuvių gyvenimą Brazilijoje, Argentinoje ir Ur-agvajuj. Taip pat randasi daug žingeidių žinių, mums niekad negirdėtų, to krašto žmonių gyvenimą, papročius ir daug kitokių įvairnybių. Kiekvienam lietuviui partartina šią knygą įsigyti ir atydziai perskaityti.

Knygą susideda iš 96 puslapių gražiose apdarose. Parsiduoda už 25c. Imant daugiau, daodama didelė nuolaida.

Galima gauti: —
"DRAUGO" KNYGYNE
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

NAUDINGOS KALĖDŲ DOVANOS



Rašoma Mašinėlė, Elektrinė Britva, Piano Akordijonas, Graži Lempa, Graži Sofa, Elektrinė Ledaunė, Skalbiama Mašina, Radio ir kiti naudingi dalykai.
Budriko Krautuvė atdara ir nedėliomis prieš Kalėdas. Pirkėjai gaus dovanas. Gražios lietuviškos atvirutės parduodamos.

Jos. F. Budrick Inc.
3409-21 S. Halsted St. Tel. Yards 308

WCFL — 970 žymi Radio Valanda leidžiama Budriko nedėlios vakare 5:30 iki 6:30 P. M. Chicago laikui.